

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.003.04.2015

P.15.100

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Gdańsku
ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk
T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05
lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P.15.100 „Współdziałanie wojewódzkich konserwatorów zabytków oraz jednostek samorządu terytorialnego”
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
<i>Kontroler</i>	Iwona Miklikowska, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 94182 z 24 lutego 2015 r. (dowód: akta kontroli str.1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Miejski w Kartuzach, 83-300 Kartuzy ul. Hallera 1 (dalej: „Urząd Miejski”)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Mieczysław Grzegorz Gołuński, Burmistrz Kartuz (dowód: akta kontroli str.3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli współdziałanie Gminy Kartuzy z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, dalej „Pomorski Konserwator” nie było wystarczające¹. Wprawdzie prowadzone przed okresem objętym kontrolą wspólne działania Pomorskiego Konserwatora i Gminy Kartuzy pozwoliły na utworzenie w 2008 r. Gminnej Ewidencji Zabytków, jednak nie była ona kompletna. W latach 2013 – 2015 (do 28 lutego) nie podejmowano działań w celu jej weryfikacji, pomimo że Pomorski Konserwator w 2011 r. przekazał uaktualnione wykazy zabytków ujętych w rejestrze zabytków i wojewódzkiej ewidencji zabytków. Nie sporządzono aktualnego Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Kartuzy, dalej „Gminny Program”, pomimo iż poprzedni stracił aktualność w 2013 r., jak również nie sporządzono na koniec obowiązywania tego programu sprawozdania z jego realizacji. Działania w celu opracowania nowego Gminnego Programu, podjęto dopiero w 2015 r., nie podejmując współpracy w tym zakresie z Pomorskim Konserwatorem. Przeprowadzone kontrole wybranych zabytków nieruchomości wykazały, że w budynkach tych nie prowadzono prac konserwatorskich,

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna; jeżeli sformułowania oceny ogólnej wg proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

restauratorskich ani robót budowlanych, ich stan techniczny był dobry, a użytkowanie nie stwarzało zagrożenia dla bezpieczeństwa osób i środowiska.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Realizacja zadań dotyczących prowadzenia gminnej ewidencji zabytków i współpraca w tym zakresie z Pomorskim Konserwatorem.

1.1. Urząd Miejski otrzymał od Pomorskiego Konserwatora 17 lutego 2011 r. wykazy zabytków nieruchomych ujętych w rejestrze zabytków oraz w wojewódzkiej ewidencji zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z 18 marca 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie niektórych innych ustaw², zwanej dalej „ustawą o zmianie ustawy o ochronie zabytków”. W Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Kartuzy, dalej „GEZ”, wg stanu na 28 luty 2015 r. zaewidencjonowane były 524 zabytki nieruchome, z których do rejestru zabytków nieruchomych województwa pomorskiego wpisanych zostało 48 zabytków (na podstawie 45 decyzji), a w wojewódzkiej ewidencji zabytków ujęto 284 zabytki nieruchome z terenu Gminy Kartuzy. Liczba zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru oraz objętych wojewódzką ewidencją zabytków na 28 lutego 2015 r. była zgodna z danymi uzyskanymi od Pomorskiego Konserwatora.

(Dowód: akta kontroli str. 58-78;83-152;155;161-162)

1.2. Pomorski Konserwator na podstawie ustawy z 12 listopada 1999 r. o ochronie dóbr kultury³ w 2003 r. przekazywał wszystkim gminom wykazy zabytków wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Informacja taka została przekazana do Gminy Kartuzy 31 stycznia 2003 r. GEZ dla Gminy Kartuzy została uzgodniona 29 grudnia 2008 r. czyli jeszcze przed wejściem w życie przepisów dotyczących prowadzenia wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków. Ponieważ wszystkie gminy otrzymały jeszcze przed 2010 r. wykazy zabytków ujętych w dawnej ewidencji zabytków, kolejne wykazy były przekazywane przez Pomorskiego Konserwatora gminom sukcesywnie, po wykonaniu weryfikacji faktycznego stanu obiektów ujętych w ewidencji. Z uwagi na czasochłonność tego procesu niemożliwym było przekazanie uaktualnionych wykazów w terminie przewidzianym ustawą o zmianie ustawy o ochronie zabytków (tj. 6 miesięcy od wejścia ww. ustawy w życie).

(Dowód: akta kontroli str.266-267)

1.3. GEZ tworzyły karty gminnej ewidencji zabytków, dalej „karty”, założone w 2008 r., tj. przed otrzymaniem od Pomorskiego Konserwatora ww. wykazu zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków oraz objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Kartuzy nie nastąpiło włączenie nowych kart adresowych do GEZ.

Burmistrz nie ustalił daty obowiązywania GEZ w formie zarządzenia, pomimo że Pomorski Konserwator w ww. piśmie z dnia 17 lutego 2011 r. taką formę zalecił.

Burmistrz wyjaśnił, że datą obowiązywania GEZ było umieszczenie jej w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego,

(Dowód: akta kontroli str.78;155;156-157)

² Dz. U. z 2010 r. Nr 75, poz. 474 –wygaśnięcie z dniem 6 czerwca 2013 r.

³ Dz. U. nr 98, poz. 1150 t.j.- uchylona z dniem 17 listopada 2003 r.

Wykaz zabytków objętych GEZ opublikowany został 30 marca 2012 r. na stronie internetowej Gminy Kartuzy w Biuletynie Informacji Publicznej⁴.

(Dowód: akta kontroli str.158-159)

- 1.4. Kontrola kompletności założenia kart GEZ wykazała, że założono je dla:
- wszystkich 50 zabytków nieruchomości⁵, losowo wybranych z GEZ opublikowanej na stronie internetowej,
 - 48 nieruchomości z 50 losowo wybranych zabytków nieruchomości⁶ objętych wojewódzką ewidencją zabytków,
 - 43 zabytkowych nieruchomości z 48 obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

(Dowód: akta kontroli str. 79; 85-89; 165-177)

- 1.5. W latach 2013-2015 do 28 lutego Urząd Miejski nie podejmował działań mających na celu wpisanie nowych obiektów z terenu Gminy Kartuzy do rejestru zabytków i do wojewódzkiej ewidencji zabytków jak również innych zabytków wyznaczonych przez Burmistrza Kartuz (o których mowa w art. 22 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami⁷ zwanej dalej „ustawą o ożionz”) do GEZ.

W Urzędzie Miejskim nie uregulowano sposobu prowadzenia GEZ oraz przechowywania kart. W praktyce karty przechowywane są w dwóch segregatorach i nośniku elektronicznym płycie CD. Nie uregulowano również sposobu dokumentowania czynności sprawdzenia karty przez Burmistrza Kartuz i włączenia jej do GEZ.

(Dowód: akta kontroli str. 80-82;155)

- 1.6. Obowiązek prowadzenia GEZ zapisany został w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego, w zadaniach Wydziału Kultury, Sportu i NGO, dalej „Wydział Kultury”, w zakresie zadań Zespołu ds. Kultury, Sportu i Organizacji Pozarządowych. Zadanie sformułowane jako „prowadzenie gminnej ewidencji zabytków położonych w gminie Kartuzy” zapisane zostało w zakresie obowiązków jednego pracownika oraz Naczelnika Wydziału Kultury. Ponadto do zakresu zadań Wydziału Kultury należało realizowanie procedury udzielania dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Zadanie to realizowane było przez jednego pracownika.

W Urzędzie Miejskim w latach 2013 – 2015 do 28 lutego nie była zatrudniona osoba zajmująca się wyłącznie zadaniami z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami. Pięciu pracowników zajmowało się zagadnieniami z tego zakresu, a zadania, poza Wydziałem Kultury, realizowały:

⁴ www.bip.kartuzy.pl

⁵ Do kontroli wytypowano:

- 26 zabytków znajdujących się w miejscowościach na terenie gminy Kartuzy, których nazwy rozpoczynają się na litery A,E,I,L,P,U,
- 10 pierwszych, wymienionych w GZE, zabytków położonych przy ul. 3 Maja w Kartuzach,
- 10 pierwszych wymienionych w GZE, zabytków położonych w Kartuzach przy ulicach, których nazwa rozpoczyna się na literę „P”,
- 4 pierwsze, wymienione w GZE, zabytki położone w Kartuzach przy ulicy, której nazwa zaczyna się na literę „Z”,

⁶ Do kontroli wytypowano:

- 26 zabytków znajdujących się w miejscowościach na terenie gminy Kartuzy, których nazwy rozpoczynają się na litery A,E,I,L,P,U,
- 10 pierwszych, wymienionych w GZE, zabytków położonych przy ul. 3 Maja w Kartuzach,
- 10 pierwszych wymienionych w GZE, zabytków położonych w Kartuzach przy ulicach, których nazwa rozpoczyna się na literę „P”,
- 4 pierwsze, wymienione w GZE, zabytki położone w Kartuzach przy ulicy, której nazwa zaczyna się na literę „Z”,

⁷ Dz. U. z 2014 r. poz. 1446

- Wydział Urbanistyki i Inwestycji w zakresie występowania do Pomorskiego Konserwatora o wytyczne i uzgodnienia do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, opiniowanie projektów i decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego położonych w strefie ochrony konserwatorskiej oraz w przypadku gdy inwestorem jest Gmina Kartuzy o opinie dot. projektów budowlanych dla inwestycji położonych w tej strefie,
- Wydział Nieruchomości i Gospodarki Lokalowej w zakresie kontroli kompletności wniosku o podział nieruchomości w strefie ochrony konserwatorskiej pod kątem posiadania opinii właściwego konserwatora.
(Dowód: akta kontroli str.25;51;80-82;162-163)

1.7. Wśród 48 nieruchomości z terenu Gminy Kartuzy wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych:

- 8 obiektów stanowiło własność Gminy Kartuzy (6 nieruchomości było budynkami mieszkalnymi, w jednym mieściło się Muzeum Kaszubskie w jednym Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna),
- 2 obiekty stanowiły współwłasność Gminy Kartuzy (obie nieruchomości były budynkami mieszkalnymi),
- 3 obiekty należały do Skarbu Państwa (1 w użytkowaniu wieczystym Telekomunikacji Polskiej (poczta) oraz 2 użytkowane przez Prokuraturę Okręgową w Gdańsku i Sąd Rejonowy w Kartuzach),
- 1 obiekt stanowił własność powiatu kartuskiego i mieściło się w nim Starostwo Powiatowe w Kartuzach,
- 34 obiekty były własnością osób fizycznych.

W okresie objętym kontrolą, żaden z obiektów będących własnością Gminy Kartuzy nie zmienił swojego sposobu zagospodarowania.

(Dowód: akta kontroli str.54-57)

Ustalone
nieprawidłowości

W Urzędzie Miejskim nie założono 5 kart dla nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego położonych:

- w Kartuzach przy ul. Rynek 6 (dom mieszkalny),
- w Kartuzach przy ul. Kościarskiej 1 (zespół dwóch zabytków, brak karty dla budynku gospodarczego),
- w Kartuzach - układ urbanistyczny miasta,
- w Ręboszewie 23 (zespół dwóch zabytków, brak karty na stodołę),
- w Mirachowie Kościół rzymsko-katolicki p.w. Jana Chrzciciela wraz z działką, brak karty na działkę,

oraz 2 kart dla nieruchomości znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków położonych:

- w Brodnicy Górnej dawne nr 91 i 92 – dom, stodoła i stajnia,
- Dzierżążnie dawny nr 58 – dom.

(Dowód: akta kontroli str. 85-89;165-177)

Niesporządzenie kart stanowiło naruszenie art. 22 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i zrewitalizacji zabytków zobowiązującego burmistrza do prowadzenia gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy.

Naczelnik Wydziału Kultury wyjaśnił, że GEZ sporządzona została w 2008 r. na zlecenie Gminy Kartuzy, a nadzór nad jej sporządzeniem sprawował Naczelnik Rozwoju Lokalnego Urzędu Gminy, który potwierdził odbiór ewidencji stosownym protokołem. Wykazane braki kart adresowych mogą wynikać z niedostatecznej

weryfikacji przedłożonej dokumentacji przez ówczesnego Naczelnika ww. Wydziału. W kolejnych latach brak było sygnałów, że ewidencja nie jest kompletna i w związku z tym nie były podejmowane czynności zmierzające do ponownej ich weryfikacji. Ponadto odnośnie nieruchomości położonej w Brodnicy Górnej dawny nr 91 i 92 (dom, stodoła, stajnia) to w chwili sporządzania GEZ nieruchomości nie istniały (uległy spaleni przed 2008 r.). Zgodnie z informacją uzyskaną od Pomorskiego Konserwatora figurowanie tych nieruchomości w wojewódzkiej ewidencji zabytków jest błędne, ponieważ winny one zostać z niej wykreślone.

(Dowód: akta kontroli str.256-259)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości⁸ działania Urzędu Miejskiego w obszarze realizacji zadań dotyczących prowadzenia GEZ i współpracy w tym zakresie z Pomorskim Konserwatorem.

2. Współpraca z Pomorskim Konserwatorem przy sporządzaniu Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.

2.1. Urząd Miejski nie posiadał obowiązującego Gminnego Programu, a poprzedni obowiązywał w latach 2009-2013.

Opis stanu
faktycznego

Burmistrz Kartuz wyjaśnił, że analiza zawartości merytorycznej Gminnego Programu na lata 2009-2013 oraz stan wdrożenia zapisów w codziennej pracy Urzędu Miejskiego wskazuje na konieczność przeprowadzenia dogłębnej analizy problematyki stanu zabytków, sprawowania opieki nad nimi, w tym weryfikacji stanu zabytków wpisanych do GEZ i ewentualnej korekty zawartości tej ewidencji. Obecnie trwają prace związane z powołaniem Zespołu, którego zadaniem będzie konsultowanie Gminnego Programu oraz z wyborem podmiotu, któremu Urząd Miejski zleci analizę GEZ i przygotowanie Gminnego Programu na nowy, czteroletni okres. Prace zostały zlecone dopiero w 2015 r., ponieważ w budżecie Gminy na 2014 r. brak było środków na zlecenie tego zadania. W takiej sytuacji nie zwracano się do Pomorskiego Konserwatora o konsultacje i pomoc.

(Dowód: akta kontroli str.4-20, 52-53;331-332)

2.2. W okresie objętym kontrolą do Pomorskiego Konserwatora wystąpiono o uzgodnienie 4 projektów i zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dalej „mpzp”. Zostały uchwalone dwa mpzp miasta Kartuzy, do których Pomorski Konserwator wniósł uwagi, a dwa plany były w trakcie opracowywania. I tak:

- mpzp dla działek ewidencyjnych nr 109/1 i 108/2, położonych w obrębie 8 w mieście Kartuzy, przy ul. Kościuszki, uchwała Rady Miejskiej w Kartuzach z 11 września 2013 r.⁹. Po przekazaniu 14 listopada 2011 r. uwag dotyczących uzupełnienia o prognozę oddziaływania na środowisko oraz 16 grudnia 2011 r. uwag dotyczących wprowadzenia zakazu lokalizacji budowli i urządzeń mających negatywny wpływ na walory krajobrazu kulturowego na obiekcie ujętym w GEZ zlokalizowanym na obszarze planu oraz doprecyzowanie ustaleń projektu planu odnośnie ochrony starodrzewu, po procesie uwzględnienia uwag, został uzgodniony z Pomorskim

⁸ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3- stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna,

⁹ Nr XXXIV/452/2013 (Dz. Urz. Województwa Pomorskiego z 2013 r. poz. 3551)

Konserwatorem 07 marca 2013 r. Ww. mpzp obejmował wszystkie (10) zabytki wpisane do GEZ znajdujące się na terenie objętym planem,

- mpzp fragmentu miasta Kartuzy położonego pomiędzy ul. 3-go Maja a ul. Kolejową, uchwałą Rady Miejskiej w Kartuzach z 27 sierpnia 2014 r.¹⁰. Po przekazaniu 28 października 2013 r. uwag dotyczących dostosowania skali nowoprojektowanej zabudowy do skali zabudowy historycznej, ochrony bryły i kompozycji elewacji budynków figurujących w GEZ poprzez niedopuszczenie do ich rozbudowy i wprowadzania nowych, dodatkowych detali architektonicznych, dopuszczenie od str. ulicy 3 Maja zabudowy nie przekraczającej 10 m, skorygowanie ustaleń mpzp dotyczących konieczności uzyskania pozwoleń właściwego konserwatora zabytków, ograniczenia zapisu dotyczącego wieży ciśnień i jej ewentualnej adaptacji do ustalenia, że działania te wymagają pozwolenia właściwego konserwatora zabytków, po ich uwzględnieniu, uzgodniony został z Pomorskim Konserwatorem 29 listopada 2013 r. Na terenie objętym ww. mpzp znajdował się jeden budynek wpisany do GEZ.

(Dowód: akta kontroli str.21-24;339-343)

Ustalone
nieprawidłowości

Burmistrz nie sporządził sprawozdania z realizacji Gminnego Programu na lata 2009-2013 na koniec jego obowiązywania.

Niesporządzenie sprawozdania stanowiło naruszenie art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, które przedstawia się odpowiednio radzie miejskiej.

Burmistrz wyjaśnił, że nie sporządzono sprawozdania z realizacji Gminnego Programu, ponieważ zadań związanych z wdrożeniem tego programu jak i przygotowaniem sprawozdania z jego realizacji nie przypisano żadnej komórce organizacyjnej Urzędu Miejskiego.

(Dowód: akta kontroli str.52-53)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działania Urzędu Miejskiego w tym obszarze.

3. Wykorzystanie środków finansowych na opiekę nad zabytkami oraz współpraca w tym zakresie z Pomorskim Konserwatorem.

3.1. Na lata 2013-2015 w budżecie Gminy Kartuzy w ramach rozdziału 92120-Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami zaplanowano wydatki na kwotę 310 tys. zł, w tym:

- w 2013 r. 100 tys. złotych
- w 2014 r. 100 tys. złotych,
- w 2015 r. 110 tys. złotych.

Z ww. środków na prace restauratorskie, konserwatorskie i roboty budowlane przy zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego udzielono datacji w 2013 r. w kwocie 80 tys. zł i w 2014 r. w kwocie 20 tys. zł. Pozostała kwota przeznaczona została na ww. prace przy zabytkach ruchomych.

Opis stanu
faktycznego

¹⁰ Nr XLIII/569/2014 (Dz. Urz. Województwa Pomorskiego z 2014 r. poz. 3126)

(Dowód: akta kontroli: str. 239-245;262-265)

3.2. Urząd Miejski nie posiadał oszacowanych całkowitych potrzeb w zakresie nakładów finansowych na niezbędne prace i roboty związane z remontami zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie gminy.

Burmistrz Kartuz wyjaśnił, że większość zabytków z terenu Gminy Kartuzy wpisanych do rejestru zabytków jest własnością prywatną. Stan zabytków, których właścicielem jest Gmina Kartuzy był dobry i nie wymagają one podjęcia pilnych prac i szacowania nakładów potrzebnych na ich wykonanie.

(Dowód: akta kontroli str.262-265)

3.4. Zasady i tryb udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku nieruchomym i ruchomym wpisanym do rejestru zabytków, sposób jej rozliczania i kontrolę wykorzystania, zwane dalej „wytycznymi w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji”, przyjęto w 2006 r. Uchwałą Rady Miejskiej w Kartuzach¹¹. Zmiany¹² do ww. Uchwały Rada Miejska wprowadziła w 2007 r.

(Dowód: akta kontroli str.246-255)

3.5. W latach 2013-2014 Rada Miasta udzieliła dotacji, dot. zabytków nieruchomości, trzem podmiotom (dwóm w 2013 r. i jednemu w 2014 r.) w łącznej kwocie 100 tys. zł (analogicznie w kwotach 80 tys. i 20 tys.), tj.:

- Parafii Rzymskokatolickiej pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Sianowie, dalej „Parafia w Sianowie” w dniu 13 maja 2013 r. w kwocie 50 tys. zł na renowację elewacji kościoła – IV etap,
- Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kartuzach, dalej Parafia w Kartuzach” w dniu 13 maja 2013 r. w kwocie 30 tys. zł na renowację witraży (złota kaplica, zakrystia, spowiednica),
- Parafii Rzymskokatolickiej pw. Jana Chrzciciela w Mirachowie, dalej „Parafia w Mirachowie” w dniu 30 maja 2014 r, w kwocie 20tys. zł na remont wieży kościoła.

(Dowód: akta kontroli str. 236; 243-245)

W wyniku badania ww. dotacji stwierdzono, że:

- przy ich udzielaniu zachowano zasady przyjęte w Wytycznych w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji,
- sposób postępowania przy weryfikowaniu złożonych wniosków oraz typowaniu spośród złożonych wniosków tych, które zostaną wskazane do udzielenia dotacji był zgodny z przyjętymi zasadami,
- w umowach zawarto zapisy określające zakres planowanych prac i termin ich realizacji, wysokość udzielonej dotacji oraz termin i warunki płatności, tryb kontroli wykonania umowy i wykorzystania dotacji, sposób rozliczenia dotacji, warunki i sposób zwrotu niewykorzystanej dotacji lub dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem,
- zostały prawidłowo rozliczone,
- w przypadku jednej dotacji¹³ po podpisaniu umowy o jej udzielenie, o kwocie dotacji poinformowano (08 maja 2014 r.) Ministerstwo Kultury i Ochrony Dziedzictwa Narodowego, Pomorskiego Konserwatora,

¹¹ NR XXXVIII/479/2006 z dnia 5 lipca 2006 r.

¹² Uchwała NR X/85/2007 z dnia 27 czerwca 2007 r.

¹³ Dot. zadania „Remont wieży kościoła p.w. Św. Jana Chrzciciela” w Mirachowie

Przewodniczącego Sejmiku Województwa Pomorskiego, Przewodniczącego Rady Powiatu Kartuskiego,

- strona otrzymująca dotację składała oświadczenie o wykorzystaniu na realizację projektu objętego dotacją środków z innych źródeł.

Podmioty, którym udzielono ww. dotacji otrzymały na to samo zadanie dotacje celowe od Pomorskiego Konserwatora¹⁴ i powiatu kartuskiego¹⁵. W poszczególnych przypadkach suma otrzymanych dotacji nie przekraczała 100% nakładów poniesionych na to zadanie.

(Dowód: akta kontroli str. 260-261;268-272;273-330;333-339;344-345)

- 3.6. W Uchwale Rady Miejskiej w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji oraz w ww. umowach zawarto m.in. zapisy stanowiące, że Burmistrz Kartuz ma prawo kontroli sposobu wydatkowania udzielonej dotacji oraz sposobu realizacji zadania finansowanego dotacją, z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół. W latach 2013 – 2014 przy udzielaniu dotacji trzem podmiotom¹⁶ nie sporządzono protokołów z przeprowadzonych w tym zakresie kontroli.

Naczelnik Wydziału Kultury wyjaśnił, że kontrola sposobu wydatkowania udzielonej dotacji odbywała się w siedzibie Gminy i dokonywana była na podstawie przedłożonego sprawozdania oraz kopii dokumentów finansowych i fotograficznych załączonych do sprawozdania oraz oględzin prac w miejscu ich realizacji. Kontroli tej dokonywał Wydział Finansowy w zakresie finansowym oraz Wydział Kultury w zakresie merytorycznym.

(Dowód: akta kontroli str.346-347)

W latach 2013-2015 (do 28 lutego) Gmina Kartuzy nie rozpatrzyła negatywnie żadnego wniosku o udzielenie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane.

(Dowód: akta kontroli str.153)

- 3.7. Urząd Miejski poinformował organy stanowiące powiatu, województwa oraz Pomorskiego Konserwatora o fakcie udzielenia dotacji w latach 2013-2014 podmiotowi z terenu Gminy Kartuzy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków w jednym¹⁷, na trzy, przypadku. Niezrealizowanie w dwóch przypadkach obowiązku poinformowania innych organów stanowiło naruszenie art. 82 ust. 3 ustawy o ozionz. W Uchwale Rady Miejskiej w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji nie zawarto zapisu upoważniającego Burmistrza Kartuz do informowania organów uprawnionych do udzielania dotacji o fakcie udzielenia jej podmiotom z terenu Gminy Kartuzy a jedynie do zawarcia, kontrolowania i rozliczenia dotacji.

(Dowód: akta kontroli str.336-338)

- 3.8. W latach 2013-2015 (do 28 lutego) Urząd Miejski nie otrzymał dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane dotyczące zabytków wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego. Nie otrzymał również żadnych innych środków finansowych na opiekę nad zabytkami.

W okresie objętym kontrolą Urząd Miejski nie informował pisemnie właścicieli lub innych podmiotów dysponujących tytułem prawnym do nieruchomości

¹⁴ Dot. zadania „Remont wieży kościoła pw. Św. Jana Chrzciciela” w Mirachowie – w 2014 r. w kwocie 19.794,23 zł

¹⁵ Dot. zadań „Renowacja elewacji (IV etap) kościoła pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny” w Sianowie w 2013 r. w kwocie 39.000 zł; „Renowacja witraży kościoła pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny” w Kartuzach w 2013 r. w kwocie 15.000 zł; „Remont wieży kościoła pw. Św. Jana Chrzciciela” w Mirachowie w 2014 r. w kwocie 25.000 zł

¹⁶ Tj. Parafii w Kartuzach, Sianowie i Mirachowie

¹⁷ Dot. dotacji udzielonych Parafii w Sianowie i Kartuzach

o możliwościach pozyskania środków z innych źródeł niż budżet Gminy Kartuzy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków..

W tym samym okresie Urząd Miejski nie podejmował innych, wspólnych z Pomorskim Konserwatorem, działań w celu pozyskania środków na poprawę stanu zachowania obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

(Dowód: akta kontroli str.153-154)

Burmistrz Kartuz wyjaśnił, że z inicjatywy Urzędu Miejskiego nie informowano pisemnie właścicieli zabytków o możliwościach pozyskania z innych źródeł środków finansowych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane uznając, że informacje te są łatwe do pozyskania i ogólnie dostępne na stronach internetowych poszczególnych dysponentów takich środków, a w razie wątpliwości informacji takich udzielano ustnie w siedzibie Wydziału Kultury osobom zainteresowanym, oraz że nie podejmowano wspólnie z Pomorskim Konserwatorem działań mających na celu pozyskanie środków dla poprawy stanu zachowania obiektów wpisanych do rejestru zabytków z uwagi na fakt, że pozyskanie takich środków wymaga posiadania wkładu własnego, którego Gmina Kartuzy, z uwagi na realizację innych kosztownych zadań zapisanych w budżecie gminy i wieloletnim planie inwestycyjnym nie była w stanie zabezpieczyć.

(Dowód: akta kontroli str.262-265)

3.9. Spośród ośmiu zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków i będących własnością Gminy Kartuzy do kontroli stanu zachowania zabytku wytypowano losowo trzy obiekty, będące w zarządzie Zarządu Gospodarki Mieszkaniowej w Kartuzach. Obiekty te były objęte rocznymi i pięcioletnimi kontrolami okresowymi, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁸. Stwierdzono, że:

– budynek mieszkalny zlokalizowany przy ul. Klasztornej 16, w wyniku pięcioletniego przeglądu technicznego ww. obiektu budowlanego przeprowadzonego w styczniu 2012 r. pod względem budowlanym i bezpieczeństwa użytkowania ustalono, że bezpieczeństwo użytkowania obiektu jest zadawalające. Zalecono do wykonania remont pokrycia dachowego z blachodachówki lub po wykonaniu badania konstrukcji dachowej z dachówki ceramicznej, naprawę pokrycia papowego pomieszczeń gospodarczych, malowanie klatek schodowych, wymianę rynien od strony jeziora. Przeglądy roczne stanu technicznego budynku przeprowadzone w 2013 i 2014 r. ustaliły, że budynek jest sprawny technicznie pod względem budowlanym i nadaje się do użytku, nie wydano zaleceń. W latach 2013-2014 przeprowadzono częściową wymianę stolarki okiennej, przemulowano kominy pod dachem, naprawiono połąć dachową, otynkowano ściany zewnętrzne i zamontowano łąty ociekowe wraz z rurą spustową, dokonano remontu dachu i ścian pomieszczeń gospodarczych. Na budynku nie zostały umieszczone żadne szyldy, reklamy, urządzenia, umieszczony został znaku informujący, że obiekt jako zabytek podlega prawnej ochronie,

– (Dowód: akta kontroli str.178;217-235)

– budynek mieszkalny zlokalizowany przy ul. 3 Maja 3, w wyniku pięcioletniego przeglądu technicznego ww. obiektu budowlanego

¹⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.

przeprowadzonego w lutym 2012 r. pod względem budowlanym i bezpieczeństwa użytkowania ustalono, że bezpieczeństwo użytkowania obiektu jest zadawalające. Zalecono do wykonania dokończenie wymiany stolarki okiennej, wymianę drzwi wejściowych do klatki schodowej, malowanie klatki schodowej, wykonanie prawidłowej opaski wokół budynku, rozważenie wykonania utwardzenia dojścia do budynku, rozbiórkę drewnianych pomieszczeń gospodarczych. Przeglądy roczne stanu technicznego budynku przeprowadzone w 2013 i 2014 r. ustaliły, że w dniu kontroli budynek był sprawny technicznie pod względem budowlanym i nadawał się do użytku, nie wydano żadnych zaleceń. W 2013 roku przeprowadzono częściową wymianę stolarki okiennej. Na budynku nie zostały umieszczone żadne szyldy, reklamy, urządzenia, umieszczony został znak informujący, że obiekt jako zabytek podlega prawnej ochronie,

(Dowód: akta kontroli str.178;198-216)

- budynek mieszkalny zlokalizowany przy ul. Plac Św. Brunona 6, w wyniku pięcioletniego przeglądu technicznego ww. obiektu budowlanego przeprowadzonego w styczniu 2012 r. pod względem budowlanym i bezpieczeństwa użytkowania ustalono, że bezpieczeństwo użytkowania obiektu jest zadawalające. Zalecono do wykonania konserwację drzwi, ocieplenie od strony podwórka elewacji styropianem, malowanie klatki schodowej. Przeglądy roczne stanu technicznego budynku przeprowadzone w 2013 i 2014 r. ustaliły, że budynek jest sprawny technicznie pod względem budowlanym i nadaje się do użytku, nie wydano żadnych zaleceń. W latach 2013-2014 w budynku nie przeprowadzono żadnych remontów. Na budynku nie zostały umieszczone żadne szyldy, reklamy, urządzenia, umieszczony został znak informujący, że obiekt jako zabytek podlega prawnej ochronie.

(Dowód: akta kontroli str.178;180-197)

3.10. Trzy inne zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków, tj. budynek Starostwa Powiatowego w Kartuzach usytuowany przy ul. Dworcowej 1, budynek Sądu Rejonowego w Kartuzach usytuowany przy ul. Kościuszki 26 oraz budynek Prokuratury Rejonowej w Kartuzach usytuowany przy ul. 3 Maja 15, zostały poddane kontrolom doraźnym Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Kartuzach, dalej „PINB”, w zakresie oceny ich stanu technicznego oraz prawidłowości utrzymania i użytkowania. PINB stwierdził, że we wszystkich przypadkach elementy obiektów narażone na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania oraz elementy instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska, instalacji gazowych oraz przewodów kominowych nie zostały uszkodzone i nie powodują zagrożenia dla bezpieczeństwa osób, środowiska i konstrukcji budynku. Budynki są utrzymywane i użytkowane zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy Prawo budowlane. W czasie kontroli, w ww. budynkach nie były prowadzone prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane.

(Dowód: akta kontroli str. 350-364)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Urzędu Miejskiego w tym obszarze.

4. Współpraca z Pomorskim Konserwatorem w zakresie rozpatrywania skarg i wniosków dotyczących zniszczenia, uszkodzenia lub niezabezpieczenia zabytku.

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą do Urzędu Miejskiego nie wpłynęły skargi i informacje o czynach określonych w art. 108 – 119 ustawy o ozionz. Urząd Miejski nie stwierdził również popełnienia na terenie Gminy Kartuzy wyżej określonych czynów.

W Gminie Kartuzy nie rozważano możliwości zawarcia Porozumienia, o którym mowa w art. 96 ust. 2 ustawy o ozionz.

(Dowód: akta kontroli str.237-238)

Burmistrz Kartuz wyjaśnił, że inicjatywa zawarcia porozumienia należy, zdaniem Urzędu Miejskiego, do Pomorskiego Konserwatora, gdyż to na jego wniosek Porozumienie jest zawierane, a Pomorski Konserwator w latach 2013-2014 nie zwracał się w tym zakresie z propozycją do Urzędu Miejskiego. Ponadto w Gminie Kartuzy nie odnotowano żadnych sygnałów o sytuacjach związanych z realizacją zadań z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami, które wskazywałyby na konieczność wystąpienia Gminy Kartuzy z taką propozycją. Potrzeby tej nie wskazywał również Powiatowy Konserwator Zabytków.

(Dowód: akta kontroli str.237-238)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania oceny cząstkowej w tym zakresie w związku z faktem niewystępowania w Gminie Kartuzy ocenianych zagadnień.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁹, wnosi o:

- 1) uzupełnienie GEZ o brakujące karty adresowe dla zabytków nieruchomych z terenu Gminy Kartuzy,
- 2) zapewnienie sporządzania, zgodnie z ustawowym obowiązkiem, sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Ochrony Zabytków Gminy Kartuzy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania

¹⁹ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 3 kwietnia 2015 r.

Kontroler

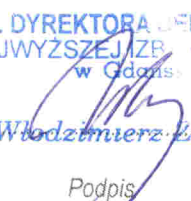
Iwona Miklikowska
Główny specjalista k.p.

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

.....
Włodzimierz Leguła
Podpis